

12.7.2010

COMUNICARE CĂTRE MEMBRI

Ref.: Petiția 0150/2004, prezentată de către José Carlos Faria Feijoeiro, de naționalitate portugheză, în numele "Comissão de Ambiente e Defesa da Ribeira dos Milagres", însoțită de 2 500 de semnături, privind poluarea unui râu de către abatoarele porcine

1. Rezumatul petiției

Petiționarul arată că din anii 1970 creșterea porcilor prosperă într-un perimetru care se află lângă râul Milagres, în Portugalia. Deșeurile și excrementele animalelor sunt deversate direct în râu. Nu există nicio instalație de epurare. Riveranii se plâng de mirosurile urâte. În sectoarele unde râul se varsă în oceanul Atlantic, a fost uneori imposibil să se ajungă la mare din cauza poluării. Autoritățile nu au intervenit și nu intervin deloc, între altele deoarece sectorul porcine este actualmente în criză și deoarece abatoarele sunt o sursă de câștiguri și de locuri de muncă în regiune. Or, poluarea a devenit atât de gravă, încât petiționarul consideră că trebuie să intervină Uniunea Europeană.

2. Admisibilitate

Declarată admisibilă la 9 iulie 2004. Comisia a fost invitată să furnizeze informații [articolul 175 alineatul (4) din Regulamentul de procedură].

3. Răspunsul Comisiei, primit la 7 decembrie 2004

Petiționarul afirmă că apele reziduale care provin din instalațiile de creștere a porcilor din localitatea Milagres, situată în comuna Leiria, sunt deversate direct într-un pârâu din zonă - „Ribeira dos Milagres” - fără o tratare prealabilă adecvată, ceea ce cauzează nu doar poluarea respectivului pârâu, ci și a apei pentru scăldat ale plajei Vieira de Leiria.

„Ribeira dos Milagres” este situată în bazinele fluviilor Lis și Seiça.

Autoritățile portugheze au prezentat în 1997 o candidatură la Fondul de Coeziune pentru o primă fază a asanării bazinelor fluviilor sus-menționate. Candidatura a produs, la 15.12.1999, o decizie de contribuție a Fondului de Coeziune în valoare de 11 milioane de euro.

O a doua fază a proiectului care urma să fie finalizată la 30.6.2005 a fost și aceasta cofinanțată de către Fondul de Coeziune prin decizia din 29.12.2000 cu o sumă de 33 de milioane de euro.

În cursul candidaturii proiectului de asanare integrată a bazinelor Lis și Seica la Fondul de Coeziune, Comisia a impus ca sursele de poluare industrială cu ape reziduale ale instalațiilor de creștere a porcilor să facă obiectul unei prime tratări, înainte de transferul lor spre stațiile de epurare a apelor urbane reziduale care urmau să fie cofinanțate de Fondul de Coeziune, aceasta pentru a le face compatibile. Aceste stații de pretratere, pentru a căror realizare responsabilitatea revenea asociației crescătorilor de porci din regiunea Leiria, par să nu fie încă operaționale.

Comisia a informat Comisia pentru petiții că situația descrisă în petiție este în curs de a fi clarificată de către autoritățile portugheze, în lumina, pe de o parte, a obligațiilor care decurg din dispozițiile Directivei 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale¹ și ale Directivei 76/160/CEE din 8 decembrie 1975 privind calitatea apei pentru scăldat², și, pe de altă parte, a angajamentelor asumate în cadrul proiectului de finanțare comunitară.

4. Răspunsul suplimentar al Comisiei, primit la 20 octombrie 2005

Comisia a atras atenția autorităților portugheze asupra situației în lumina dispozițiilor comunitare aplicabile în materie, în special cele din directivele 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale³, 76/464/CEE din 4 mai 1976 privind poluarea cauzată de anumite substanțe periculoase deversate în mediul acvatic al Comunității⁴ și 76/160/CEE din 8 decembrie 1975 privind calitatea apei pentru scăldat⁵.

În cursul unei reuniuni ținute la Lisabona, autoritățile portugheze au avut ocazia să transmită Comisiei câteva informații preliminare asupra situației.

În ceea ce privește tratarea efluenților proveniți din exploatarea porcine, autoritățile portugheze au semnalat că, în cadrul sistemului integrat de asanare a apelor uzate din zonă, este prevăzută construcția a trei stații de epurare a căror finalizare nu va surveni înainte de sfârșitul anului 2006. Oricum, conform autorităților respective, pe de o parte, descărcările de efluenți în domeniul hidric sunt supuse condițiilor stabilite într-o licență acordată de către

¹ JO L 135, 30.5.1991, pp. 40-52

² JO L 31, 5.2.1976, pp. 1-7

³ JO L 135, 30.5.1991, p. 40-52

⁴ JO L 129, 18.5.1976, p. 23-29

⁵ JO L 31, 5.2.1976, p. 1-7

autoritatea publică societății RECIDIS responsabilă cu gestionarea sistemului și, pe de altă parte, înainte de finalizarea lucrărilor a fost găsită soluția provizorie de a se efectua împrăștierea dejecțiilor pe câmp, pentru a se evita descărcarea lor în mediul hidric. În plus, conform aceluiași autorități, funcționarea exploatărilor este supusă acțiunilor de inspecție. În cursul anului 2004, 220 din 370 de unități care compun sistemul au făcut obiectul unei inspecții, și doar 10% dintre ele s-au soldat cu o procedură de infracțiune pentru nerespectarea reglementării naționale.

Cât despre situația plajei din Vieira de Leiria, autoritățile au precizat că apa pentru scăldat a plajei a făcut obiectul analizelor și că cinci dintre acestea au semnalat nerespectarea valorilor limită privind substanțele coliforme totale și coliforme fecale.

Autoritățile portugheze s-au angajat să confirme și să dezvolte informațiile sus-citate în cadrul unui răspuns scris care va fi adresat Comisiei.

Comisia nu va întârzia să adopte măsurile necesare pentru asigurarea respectării dispozițiilor comunitare aplicabile în materie.

5. Răspunsul Comisiei, primit la 29 noiembrie 2007

După cum a fost informat anterior Parlamentul European, proiectul de asanare integrată a bazinelor fluviilor Liz și Seiça a prevăzut construirea a trei stații de epurare (Norte, Milagres și Batalha) în scopul tratării specifice a efluenților din instalațiile de creștere a porcilor din zona Leiria. Între timp, gestionarea tratării efluenților în cauză este efectuată de către o societate creată în acest scop, societatea RECILIS. Fiecare evacuare în mediul hidric este supusă fie condițiilor licenței globale acordată societății RECICLIS de către autoritatea publică, fie condițiilor licențelor individuale acordate exploataților care nu au vrut să adere la licența globală menționată. Conform condițiilor licențelor sus-citate, efluenții instalațiilor fac obiectul unei împrăștieri prealabile pe sol astfel încât să fie evitată descărcarea lor directă în mediul hidric. În plus, conform autorităților portugheze, funcționarea exploatărilor de creștere a porcilor este supusă acțiunilor de inspecție, care au condus la deschiderea mai multor proceduri de infracțiune justificate de nerespectarea condițiilor licențelor.

Conform ultimelor clarificări oferite de către autoritățile portugheze, numărul de aderenți la sistemul RECICLIS reprezintă actualmente 95% din numărul total de exploatați din regiune. În ceea ce privește construcția stațiilor de epurare, situația poate fi rezumată astfel: lucrările la stația de epurare Norte ar trebui să fie finalizate în noiembrie 2007; este prevăzută finalizarea stației Milagres în cursul primului semestru din 2009; stația Batalha nu va fi realizată decât dacă se va dovedi necesară suplimentarea capacității de tratare a sistemului.

În plus, autoritățile portugheze au comunicat că nu intenționează să desemneze zona în cauză drept zonă vulnerabilă în sensul directivei „nitrați”¹ întrucât licența societății RECICLIS obligă la bune practici agricole și este pe cale să fie pus în practică un program de valorificare

¹ Directiva 91/676/CEE a Consiliului, din 12 decembrie 1991, privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole; *Jurnalul Oficial nr. L 375 din 31.12.1991 p. 0001 - 0008.*

agricolă a noroaielor produse de efluenți.

Comisia conchide că situația este pe cale de a fi echilibrată prin intermediul unei întregi serii de măsuri de gestionare și al unui program de construcție de stații de epurare. Comisia va continua să monitorizeze punerea în practică a măsurilor sus-menționate, în special în cadrul controlului proiectelor cofinanțate de Fondul de Coeziune. Aceste proiecte, care fac parte din proiectul global de asanare integrată a bazinelor fluviilor Liz și Seiça din zona Leiria se referă la colectarea și tratarea apelor urbane reziduale. Sistemul a fost conceput pentru a primi efluenții crescătoriilor de porci după ce în prealabil aceștia au fost supuși unei pretratări pentru a le face compatibili cu tratarea apelor urbane reziduale.

6. Răspunsul Comisiei, primit la 12 iulie 2010

În acord cu comunicările sale precedente și cu titlu de informații suplimentare, Comisia dorește să precizeze că cofinanțarea comunitară a celei de-a doua etapă de asanare a bazinelor fluviilor Lis și Seiça, efectuată în perioada 2000-2006 cu sprijinul Fondului de Coeziune, a inclus exclusiv subsistemele Olhalvas, Norte (ex Carreira), Ponte das Mestras, Fátima, Chão de Mendiga, Juncal și Pedreiras, care cuprind, printre altele, un total de 6 stații de tratare a apelor. Aceste infrastructuri au fost finalizate din punct de vedere financiar și fizic în iunie 2008.

Stația de tratare din Milagres nu a fost de fapt construită în perioada menționată mai sus, fie cu concursul Uniunii Europene sau din fonduri exclusiv naționale.

În conformitate cu informațiile oferite de statul membru, în cadrul cofinanțării de către FEOGA - Orientarea Programului Operațional CENTRO (2000-2006), a fost prezentat un proiect de finanțare a investițiilor de recalificare ecologică pentru tratarea reziduurilor provenite din crescătoriile din Milagres. Acest proiect, cu o valoare de aproximativ 7 milioane de euro, a fost aprobat de autoritatea de gestiune, dar nu a fost prezentată nicio cerere de plată de către întreprinzători. Astfel, finanțarea nu a avut loc.

Informațiile suplimentare cu privire la proiectele concrete trebuie solicitate autorității de gestiune a programului în cauză.

În ceea ce privește perioada 2007-2013, pe baza programelor operaționale aprobate de Comisie și a criteriilor de selecție stabilite de Comitetele de monitorizare respective, autoritățile de gestionare a proiectelor care ar putea contribui la sprijinul financiar al Stației de tratare din Milagres (PO FEDR Centro, PO FEDR/Fondul de coeziune Consolidare teritorială și PO FEADR Dezvoltare rurală) nu au aprobat, în momentul prezentei comunicări către PE, nicio asistență comunitară pentru această infrastructură.